

FLENDER - SMERNICE ZA POSLOVNO PONAŠANJE

FLENDER

NAŠI OSNOVNI PRINCIPI 5

- A PRAVILNO PONAŠANJE 6
- B POŠTUJEMO JEDNI DRUGE 7
- C STVARAMO POVERENJE 7
- D ŠTITIMO NAŠU KOMPANIJU 8
- E KAO MENADŽERI, IMAMO POSEBNU ODGOVORNOST 9

NAŠA ODGOVORNOST 11

- F VODIMO RAČUNA JEDNI O DRUGIMA I O SEBI 12
- F1 OSNOVNI USLOVI RADA 12
- F2 ZDRAVLJE, BEZBEDNOST NA RADU I LIČNA BEZBEDNOST 13
- G NAŠA TRŽIŠTA: POSTUPAMO POŠTENO I POUZDANO 14
- G1 FER KONKURENCIJA: INTEGRITET JE SRŽ SVEGA ŠTO RADIMO 14
- G2 USPEŠNI SMO U FER KONKURENCIJI: ANTIMONOPOL I FER KONKURENCIJA 18
- G3 PRIDRŽAVAMO SE PROPISA O KONTROLI TRGOVINE I IZVOZA 20

H	NAŠA KOMPANIJA: STVARAMO POVERENJE I ŠTITIMO ONO ŠTO FLENDER ČINI VREDNIM	21	NAŠTE PROCEDURE IZVEŠTAVANJA	35
H1	FLENDER BREND: OBEĆANJE INOVACIJE I KVALITETA	21	Šta učiniti ukoliko postoje znaci mogućeg pogrešnog postupanja?	
H2	SUKOBI INTERESA– DONOSIMO POSLOVNE ODLUKE KOJE SU ISKLJUČIVO U INTERESU NAŠE KOMPANIJE	22	INDEX POJMOVA	38,39
H3	PRANJE NOVCA I FINANSIRANJE TERORIZMA – NE KOD NAS!	24	IMPRINT	40
H4	FINANSIJSKI INTEGRITET– OVAKO UČVRŠĆUJEMO UKAZANO POVERENJE	25		
H5	PRENOS INSAJDERSKIH INFORMACIJA NI ZA NAS, NI ZA OSTALE	26		
H6	KAKO ODGOVORNO ŠTITIMO SVOJU KORPORATIVNU IMOVINU	27		
H7	ZAŠTITA I PRIVATNOST PODATAKA - SVESNI SMO SVOJIH ODGOVORNOSTI	29		
I	NAŠ PORTFOLIO: PROIZVODI, USLUGE I INDUSTRIJSKA REŠENJA SVETSKE KLASE	30		
J	NAŠI PARTNERI: POSLUJEMO SA ODGOVORNIM PARTNERIMA	31		
K	ODGOVORNI SMO PREMA DRUŠTVU I ŽIVOTNOJ SREDINI	32		
K1	NAŠA POSVEĆENOST MEĐUNARODNIM SPORAZUMIMA I PREPORUKAMA	32		
K2	LJUDSKA PRAVA	33		
K3	ŽIVOTNA SREDINA	34		

Boholt, Mart 2021. godine

Drage kolege,

Mi u Flender-u težimo da budemo partner za održivu budućnost. Za nas, to znači postupati uvek na primeren način prema zaposlenima, kupcima i dobavljačima u skladu sa društvenom odgovornošću i interesima kompanije.

Flender kompanija postoji više od 120 godina. Svi mi, kao zaposleni u ovoj davno osnovanoj kompaniji, smo društveno odgovorni za svoje svakodnevne radnje, koje imaju značajan uticaj na percepciju i prihvatanje kompanije Flender.

U Flender-u, pridržavamo se najviših etičkih i moralnih standarda u svim našim aktivnostima. U prošlosti nam je ovakvo ponašanje donosilo veoma visoku reputaciju, kao i dugoročno dobre odnose sa kupcima, zaposlenima i ključnim partnerima.

Zbog toga je veoma važno da nastavimo sa poštovanjem ovih standarda u svemu što radimo. To zavisi od svakog zaposlenog bez obzira koju aktivnost obavlja. Uvek i svuda predstavljamo našu kompaniju kroz sopstvene postupke.

Uvek obraćamo pažnju da ne ugrozimo zdravlje i bezbednost na radnom mestu, usvajajući vlasničku kulturu sa strašću prema kompaniji i sa jasno definisanim odgovornostima.

Na ovaj način svako preuzima odgovornost za svoje postupke. Takođe, shvatamo šta je to što je važno i zajedno možemo uspešno da napredujemo na putu ka ostvarenju naše vizije.

U strategiji Flender Grupe, koja je ujedno i naša strategija, težimo korporativnom rastu iznad tržišnog proseka, vodećoj poziciji u svim našim poslovnim oblastima, daljem širenju uslužnog poslovanja i jačanju digitalnog poslovanja. Međutim, uz svu zahtevanu slobodu i fleksibilnost, nećemo praviti kompromise u vezi sa usklađivanjem poslovanja u pogledu pravila, pravno i etički ispravnog poslovnog ponašanja.

Naše Smernice za poslovno ponašanje pružaju vam obavezujući kodeks ponašanja. Njihov sadržaj zasniva se na našim vrednostima i obavezujući je za sve zaposlene u Flender-u. To je zato što smernice za poslovno ponašanje sadrže temeljne principe i pravila našeg ponašanja u našoj kompaniji, kao i u odnosima sa našim klijentima, eksternim partnerima i sa javnošću. U isto vreme, oni pružaju dragocenu pomoć i odgovore na važna pitanja.

Ako ste u nedoumici, ne oklevajte da zatražite savet i pomoć od naše Compliance službe ili niste sigurni da li postupate ispravno. Stoga vas molim da pažljivo pročitate Smernice za poslovno ponašanje i uvek se ponašate kao da je kompanija vaša.

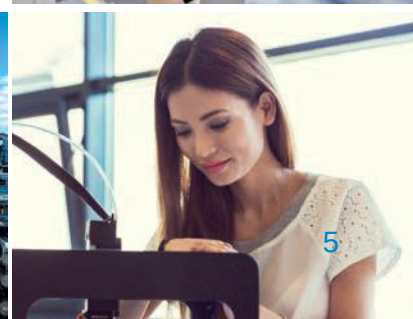
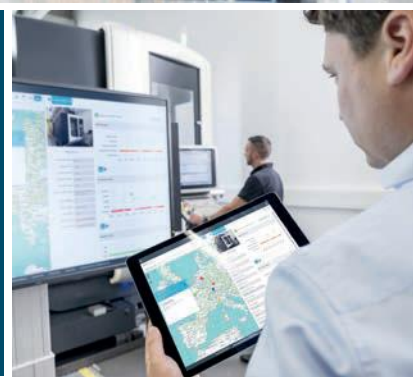
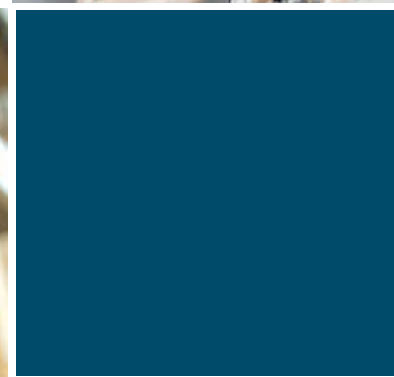
Andreas Evertz
Flender Group CEO

NAŠI OSNOVNI PRINCIPI

Naše odluke, kao i sveobuhvatno ponašanje zaposlenih u Flender-u zasniva se na ovim principima

- A Ponašamo se korektno
- B Poštujemo jedni druge
- C Gradimo poverenje
- D Štitimo našu kompaniju
- E Kao menadžeri, imamo posebnu odgovornost

A PRAVILNO PONAŠANJE

Pridržavamo se svih važećih zakona u zemljama u kojima poslujemo i vodimo računa o sprovođenju svih smernica, procesa i kontrola kompanije.

Q Koje zakone moramo da poštujemo?

Moramo biti upoznati sa zakonima i propisima koji se odnose na naš svakodnevni posao i moramo ih poštovati. Ovi zakoni i propisi nekada se razlikuju od države do države. Ako nismo sigurni ili imamo pitanja, obraćamo se pravnoj ili compliance službi

Q Kakve posledice imaju prekršaji na našu kompaniju i nas kao njene zaposlene?

Kršenje zakona ili nepridržavanje „Smernica za poslovanje“ može da ima ozbiljne posledice za našu kompaniju i nas.

Za svakog od nas, te posledice mogu da budu:

- disciplinske mere
- novčana odšteta i kazne
- zatvorska kazna

Za našu kompaniju:

- narušavanje ugleda, brenda i tržišne vrednosti Flender-a
- znatne novčane odštete i kazne
- gubitak profita
- isključivanje iz državnih i privatnih ugovora

Prilikom donošenja odluka za kompaniju Flender sebi postavljamo sledeća pitanja:

- Da li je to dobro za Flender? Da li je to u skladu sa vrednostima kompanije Flender i našim vrednostima?
- Da li je to zakonito?
- Kakav bi uticaj imalo na naš brend, ako naša odluka postane predmet medijskog izveštavanja?
- Šta bi ljudi do kojih nam je stalo mislili o našoj odluci?
- Da li smo spremni da preuzmемо odgovornost za našu odluku?

B POŠTUJEMO JEDNI DRUGE

Poštujemo lično dostojanstvo, privatnost i prava svakog pojedinca. Verujemo da raznovrsnost obogaćuje naše radno mesto. Radimo zajedno bez obzira na etničko poreklo, kulturu, veru, starost, invaliditet, boju kože, pol, seksualni identitet i orijentaciju ili poglede na svet

Ne tolerišemo diskriminaciju, seksualno ili bilo kakvo drugo uznemiravanje niti neprikladno ponašanje prema pojedincima ili grupama

Ove principe o poštovanju primenjujemo međusobno i na treća lica sa kojima sarađujemo, uključujući naše dobavljače, klijente i poslovne partnere.

Šta to znači u praksi? Kakvo ponašanje je neprihvatljivo? Sledi nekoliko primera:

- Stavljanje rasno uvredljivog ili ksenofobičnog materijala kolegi na sto;
- Aluzije ili komentari koji su protiv osoba sa invaliditetom;
- Uznemiravanje ili nasilje zasnovano na polu, uključujući napade, neželjeno udvaranje ili neprikladne opaske ili šale;
- Izlaganje neprikladnih slika ili predmeta, uključujući i one sa seksualnim sadržajem.

C GRADIMO POVERENJE

Mi smo otvoreni i iskreni. Ozbiljno preuzimamo svoju odgovornost, pouzdani smo i dajemo samo ona obećanja koja možemo da ispunimo.

Mi smo iskreni. Pomažemo u razjašnjavanju i uklanjanju potencijalnih nedostataka, problema i nesporazuma. Radimo sve kako bismo opravdali poverenje koje su nam ukazali naši kupci i korisnici naših proizvoda, usluga i industrijskih rešenja.

Šta radimo kada napravimo grešku?

Na poslu svi pravimo greške. Promovišemo kulturu u kojoj učimo iz svojih grešaka. Otvoreno se bavimo greškama kako bismo sprečili njihovo ponavljanje. Ovo je jedini način da se uči iz grešaka i da se lakše spreči njihovo ponavljanje.

Iako su greške uglavnom male, neke druge bi mogle da imaju ozbiljne posledice, pa ih treba prijaviti.

JEDNI PREMA DRUGIMA SE ODNOSIMO SA MNOGO POŠTOVANJA I POVERENJA.

? Šta radimo ako primetimo kršenje „Smernica za poslovanje“?

Nećemo okrenuti glavu kada prepoznamo potencijalno kršenje „Smernica za poslovanje“, čak i ako nismo lično uključeni u to kršenje. Kompanija ima brojna mesta za prijavljivanje potencijalnog kršenja „Smernica za poslovanje“ (videti poglavlje „Naše procedure izveštavanja“). U mnogim slučajevima, blagovremeno prijavljivanje je važno kako bi se izbegle ili na minimum dovele negativne posledice za kompaniju

D ŠTITIMO NAŠU KOMPANIJU

Štitimo i promovišemo reputaciju kompanije Flender i njene vrednosti. One su presudne za naš poslovni uspeh i obezbeđuju održivu budućnost naše kompanije. Ako postupamo nezakonito ili neadekvatno, možemo naneti znatnu štetu kompaniji

NAŠI MENADŽERI NAS VODE LIČNIM PRIMEROM I POSTAVLJAJU ODGOVARAJUĆE STANDARDE

E KAO MENADŽERI, IMAMO POSEBNU ODGOVORNOST

Kao menadžeri Flender-a, snosimo posebnu odgovornost i ozbiljno shvatamo svoju dužnost o brizi prema zaposlenima koji su nam povereni.

Stvaramo radno okruženje zasnovano na poverenju i uvek smo dostupni za razgovor o nedoumicama zaposlenih, o usklađenosti sa zakonskim zahtevima, pitanjima ili profesionalnim ili ličnim razlozima za zabrinutost

Dajemo dobar primer i vodimo računa o tome da naši timovi shvate značaj postupanja u skladu sa „Smernicama za poslovanje“.

Ozbiljno uzimamo svaku indikaciju o mogućem pogrešnom postupanju i prijavljujemo ga pravnoj ili compliance službi. Štitimo identitet zaposlenih koji prijave potencijalno pogrešno ponašanje i štitimo ih od osвете ili ostalih negativnih uticaja.

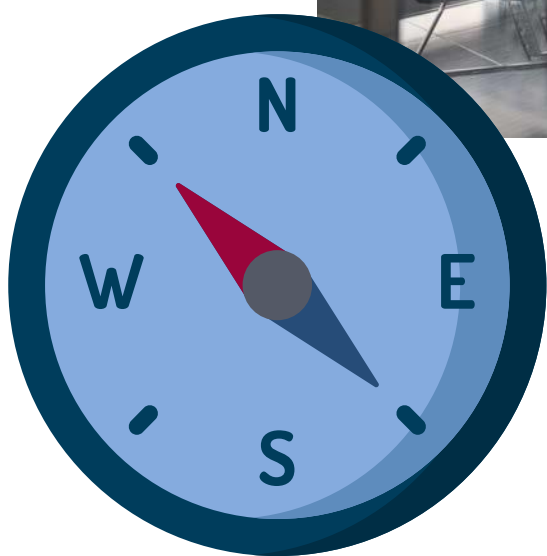
Ispunjavamo svoje organizacione i nadzorne dužnosti.

Q Koje su naše organizacione i nadzorne dužnosti?

- Pažljivo bираmo zaposlene na osnovu njihovih ličnih i stručnih kvalifikacija i podobnosti. Lična odgovornost povećava se sa značajem zadatka koji zaposleni mora da izvrši (Dužnost odabira).
- Obavezujuće zadatke definišemo precizno i u potpunosti, naročito usklađenost sa zakonskim zahtevima (Dužnost davanja uputstava).
- Vodimo računa o stalnom praćenju usklađenosti sa zakonskim zahtevima (Dužnost praćenja).
- U svakodnevnom poslovanju jasno komuniciramo značaj odgovornog poslovnog ponašanja, usklađenost sa zakonskim zahtevima i posledice pogrešnog ponašanja (Dužnost komuniciranja).

Q Posebne odgovornosti i dužnosti naših menadžera ne oslobađaju nas sopstvenih odgovornosti kao zaposlenih. Moramo da radimo zajedno kako bismo poštovali zakon i „Smernice za poslovanje“ kompanije Flender.

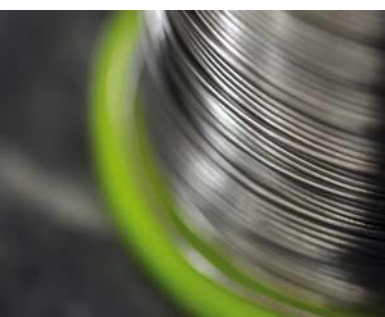
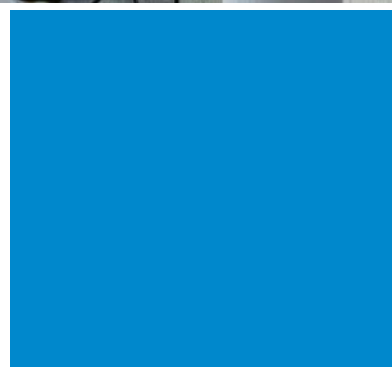

NAŠA ODGOVORNOST

Ostvarujemo ono što je važno!

- F** Vodimo računa jedni o drugima i o sebi
- G** Naša tržišta: postupamo pošteno i pouzdano
- H** Naša kompanija: stvaramo poverenje i čuvamo vrednosti Flender-a
- I** Naš portfolio: proizvodi, usluge i industrijska rešenja svetske klase
- J** Naši partneri: poslujemo sa odgovornim partnerima
- K** Odgovorni smo prema društvu i životnoj sredini

F VODIMO RAČUNA O SEBI I JEDNI O DRUGIMA

Flender štiti naša osnovna prava kao zaposlenih, naše zdravlje i ličnu bezbednost, vodi računa o bezbednosti na radu na svim lokacijama širom sveta i tokom poslovnih putovanja.

F1 Osnovni uslovi rada

Flender zagovara poštenu saradnju između rukovodstva, zaposlenih i predstavnika zaposlenih i štiti osnovna prava svojih zaposlenih

Zabrana diskriminacije ili zastrašivanja

Principi politike jednakih mogućnosti i ravnopravnog tretmana garantovani su bez obzira na boju kože, etničko ili socijalno poreklo, veru, starost, invaliditet, seksualni identitet, poglede na svet ili pol. U skladu sa zakonima o radu u zemljama gde Flender posluje, neće se tolerisati diskriminacija zasnovana na ovim karakteristikama, seksualno uznemiravanje ili drugo neprikladno ponašanje prema pojedincima ili grupama.

Sloboda izbora zaposlenja

Niko ne treba da bude zaposlen ili prisiljen na rad protiv svoje volje. Zabranjeni su svi oblici prisilnog rada.

Zabrana dečijeg rada

Dečiji rad je strogo zabranjen.

Odgovarajuća naknada

Flender pošteno plaća naknade za rad i pridržava se svih važećih zakona o nadnicama i platama na globalnom nivou. Flender poštuje principe „jednake zarade“ i ne vrši diskriminaciju na osnovu pola.

Radno vreme

Flender se pridržava svih važećih propisa o radnom vremenu na globalnom nivou.

Sloboda udruživanja i kolektivnog pregovaranja

Flender priznaje zakonska prava radnika na osnivanje sindikata ili priključivanje postojećim sindikatima, kao i na kolektivno pregovaranje. Članovi organizacija zaposlenih ili sindikata nisu u nepovoljnom položaju niti im se daje prednost. Flender konstruktivno sarađuje sa zaposlenima, predstavnicima zaposlenih i sindikatima.

Čak i u slučaju spora, Flender se trudi da obezbedi održivu i konstruktivnu saradnju na dugoročnom planu i rešenja koja odražavaju interese kompanije i interese njenih zaposlenih

F2 Zdravlje, bezbednost na radu i lična bezbednost

Flender vodi računa o nama u okviru svoje korporativne odgovornosti.

Naše zdravlje

Flender štiti i unapređuje naše zdravlje i blagostanje, čuva nas od rizika od nesreća na radu i nudi širok spektar podrške u cilju održavanja i unapređenja našeg fizičkog i mentalnog zdravlja.

Bezbednost na radu

Flender obezbeđuje bezbedno radno okruženje kako bi osigurao da se zaposleni na kraju radnog dana vrate kući zdravi i nepovređeni. Mi lično doprinosimo ovome.

! Postupamo ovako:

- Pridržavamo se propisa o bezbednosti na svom radnom mestu.
- Izbegavamo rizično ponašanje.
- Kada prepoznamo opasne situacije, preduzimamo odgovarajuće mere.

Dajemo dobar primer.

Lična bezbednost

Flender je aktivan širom sveta, uključujući i oblasti i situacije u kojima je bezbednosna situacija kritična. Da bi zaštitio svoje zaposlene, kompaniju i poslovanje na najbolji mogući način, Flender prepoznaje i analizira globalne bezbednosne rizike i procenjuje njihov mogući uticaj.

! Postupamo ovako:

- Unapred se informišemo o bezbednosnim rizicima u zemljama u koje ćemo putovati i pridržavamo se propisanih bezbednosnih procedura i zahteva.
- Ne izlažemo sebe niti kolege nepotrebnim opasnostima bezobzirnim ponašanjem ili nepoštovanjem bezbednosnih propisa.
- Brzo reagujemo u kritičnoj situaciji pozivajući telefon za hitne slučajeve +49 (89) 636 – 12345 (koji je dostupan 24 sata dnevno) i poštujući relevantna bezbednosna uputstva.
- Bezbednosne incidente smesta prijavljujemo našem službeniku obezbeđenja.

Naši zaposleni su naša najveća dragocenost. Njihovo zdravlje i bezbednost su naš glavni prioritet.

Poštena konkurencija je u skladu sa našim vrednostima: biti izvrstan, inovativan i odgovoran. Flender se zalaže za poštenu konkurenciju u kojoj su jedino kriterijumi tržišne ekonomije (kvalitet, cena, inovacija, usluga i sl.) odlučujući faktori za poslovne odluke. Konkurencija ne treba da bude uništena nepravednim metodama ili sredstvima.

G NAŠA TRŽIŠTA: POSTUPAMO POŠTENO I POUZDANO

G1 Fer konkurencija: integritet u središtu svega što radimo

Odbacujemo sve oblike mita i korupcije.

Ne tolerišemo nijedan oblik korupcije u svom poslovanju bilo gde u svetu. Ovo obuhvata i naše poslovanje preko eksternih partnera.

Korupcija

Korupcija je nepošteno ili nezakonito ponašanje, naročito ljudi na vlasti, koje obično uključuje podmićivanje. Ona takođe može da obuhvati i ostale postupke, kao što su prevara, pronevera, favorizovanje i nepotizam.

Najrasprostranjeniji oblik korupcije jeste mito. Flender ne toleriše nijedan oblik podmićivanja.

 Mito je čin nuđenja, obećavanja ili davanja novca, poklona ili druge koristi državnom funkcioneru ili državi ili bilo kom drugom licu u cilju dobijanja neprikladnih prednosti. Mito se smatra krivičnim prestupom širom sveta.

 Izraz „državni funkcioner“ ili „pripadnik javnog sektora“ obuhvata sve osobe koje su zaposlene ili angažovane od strane državnog tela. To obuhvata sve funkcionere u vladi i zaposlene u nevladinim ustanovama koji se smatraju državnim funkcionerima prema važećem zakonu.

! Postupamo na sledeći način:

- Mi se, ni aktivno ni pasivno, ne bavimo bilo kakvim oblikom koruptivnog postupanja
- Sve radnje koje izazivaju sumnju da su koruptivne prijavljujemo pravnoj ili compliance službi.

NE TOLERIŠEMO NIJEDAN OBLIK PODMIĆIVANJA.

! Postupamo ovako:

Ne dajemo niti prihvatamo:

- poklone velike vrednosti ili druge vidove zabave;
- visoke putne troškove;
- neprikladne donacije, sponzorstva ili članstva;
- neprikladna novčana plaćanja;
- plaćanja radi olakšica;
- korišćenje trećih lica u ime kompanije Flender.

Q Šta su plaćanja radi olakšica?

Plaćanje radi olakšica je davanje relativno malog novčanog iznosa ili odobravanje neke druge koristi obično funkcionerima na nižem položaju, za njihovu ličnu korist ili da bi se ubrzalo obavljanje rutinskih državnih poslova.

Plaćanja radi olakšica su zabranjena i mogu se rešavati pred sudom.

Pokloni i gostoprimstvo – da, ali samo u prihvatljivoj meri

U mnogim kulturama pokloni i pozivi na događaje radi zabave jesu važni za razvoj i produbljivanje poslovnih odnosa. Međutim, pojedini pokloni i pozivi mogu neprihvatljivo da utiču na odlučivanje primaoca ili da stvore utisak neprikladnog uticaja.

! Postupamo ovako:

- Ne nudimo preterano velikodušne poklone ili pozive na događaje radi zabave
- Ne nudimo poklone u zamenu za poslovne ili druge koristi.

Pokloni i gostoprimstvo:

- treba da budu u skladu sa važećim zakonima i propisima.

Q Propisi

Naši poslovni partneri istog ranga, ili državni službenici, često imaju sopstvena interna pravila koja ograničavaju njihovu mogućnost prihvatanja poklona i poziva. Ova pravila nekada su veoma stroga i moramo biti upoznati sa njima i poštovati ih:

- Pokloni treba da budu primljeni ili dostavljeni na transparentan način i pravilno evidentirani u finansijskim knjigama i evidencijama.
- Budite primereni u pogledu vrste, vrednosti i učestalosti kada ste u ulozi primaoca poklona
- Nedopustivo je nuditi, pružati, zahtevati ili prihvatati bilo kakve vrste povlastica.
- Izbegavajte neiskreno i neprikladno ponašanje

Sponzorstva, donacije, dobrotvorni prilozi i članstva – da, ali samo da bi se promovisali korporativni ciljevi

Sponzorstva, donacije, dobrotvorni prilozi i članstva važni su za društvenu posvećenost i ostvarivanje naših korporativnih ciljeva

! Postupamo ovako:

Sponzorstva, donacije, dobrotvorni prilozi i članstva :

- moraju biti pažljivo ispitani kako bi se utvrdilo da li promovišu legitimne ciljeve kompanije
- ne smeju se obećavati, nuditi ili davati kako bi se stekle neprikladne poslovne prednosti ili u neke druge neetičke svrhe;
- moraju biti neutralni kada je reč o religiji i politici
- moraju učvršćivati naš brend i naše društvene obaveze. Nije dovoljno uzeti u obzir samo zakonske zahteve.

Političko angažovanje

Stalni dijalog sa donosiocima političkih odluka izuzetno je važan za uspeh neke globalne kompanije. Posvećeni smo političkoj neutralnosti. Aktivnosti u kompaniji Flender su nepristrasne prema političarima, partijama i pozicijama; i služiće isključivo kao podrška poslovnim ciljevima naše kompanije. Poštujemo zakon i „Smernice za poslovanje“ kompanije Flender.

Plaćanje putnih troškova – dozvoljeno, ali samo kada su prihvatljivi i odobreni

Flender će možda morati da plati putne troškove trećih lica u određenim poslovnim transakcijama. Međutim, prekomerna nadoknada može negativno da utiče na primaoca ili bar da stvori utisak o uticaju

! Postupamo ovako:

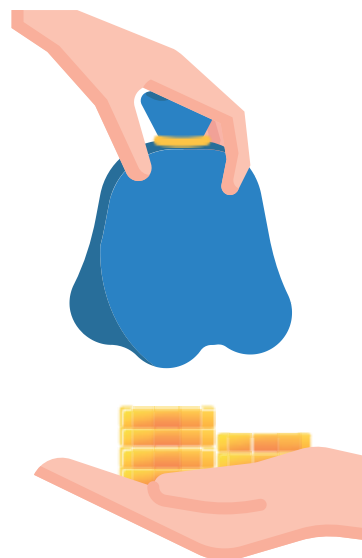
- Plaćamo samo opravdane i odgovarajuće putne troškove
- Pridržavamo se gore pomenutih propisa o primanju poklona i gostoprimitstva.

Plaćanja – da, ali samo ako se koriste zakonito

Plaćanja trećim licima vrše se svakodnevno u toku poslovanja u kompaniji Flender. Procesi i alati pomažu nam da osiguramo da ova plaćanja budu pravilno dokumentovana i upotrebljena u prave svrhe.

! Postupamo ovako:

- Račune ili fondove vodimo samo u legitimne svrhe.
- Trećim licima vršimo plaćanja koja su zakonita i imaju legitimne svrhe.
- Plaćanja možemo da vršimo samo ako postoji odgovarajuća dokumentacija.

Uključivanje trećih lica – da, ali bez podmićivanja

Postoje brojni legitimni razlozi za uključivanje trećih lica u poslovne odnose. Međutim, zabranjeno je iskorišćavanje trećih lica za nezakonit ili neprikladan uticaj na državne funkcionere ili fizička lica. Stoga pomno istražujemo poslovne partnere na početku našeg poslovnog odnosa i pratimo razvoj tih odnosa.

! Postupamo ovako:

- Proveravamo i pratimo poslovne partnere uzimajući u obzir njihove rizike;
- Trudimo se da obezbedimo da partneri u našem lancu vrednosti poznaju i poštuju naše vrednosti i compliance standarde;
- Insistiramo na ugovornim odredbama koje zahtevaju od naših poslovnih partnera da postupaju u skladu sa svim važećim pravilima i propisima.

U nastavku su data određena upozorenja koja moramo kritički da ispitamo i pojasnimo:

- Nedoslednosti u evidencijama i plaćanjima;
- Visoke cene sa velikim popustima ili neprihvatljivo visokim maržama;
- Ugovorni partneri sa nejasnim odgovornostima ili spornim kvalifikacijama;
- Sumnjivi lični odnosi ili poslovni aranžmani;
- Neuobičajeno visoke naknade, provizije, pokloni, zabava ili reprezentacija;
- Odbacivanje ugovornih klauzula o zaštiti konkurencije;
- Zahtev za avansnim plaćanjem bez osnovanih poslovnih razloga
- Zahtevi za gotovinskim plaćanjem ili transferima na offshore bankarske račune ili treća lica.

G2 Uspešni smo u fer konkurenciji: antimonopolski zakon i fer konkurencija

Antimonopolski zakon štiti slobodnu, neometanu i efikasnu konkurenciju u korist klijenata, kompanija i društva u celini.

Antimonopolski prekršaji mogu da imaju ozbiljne posledice po našu kompaniju i uključene zaposlene, kao što su visoke novčane kazne, isključivanje iz javnih tendera, zahtevi za odštetu, šteta naneta reputaciji i zatvorska kazna.

! Postupamo ovako:

- Nikada ne sklapamo antikonkurentne ugovore sa konkurentima.

? Šta su antikonkurentski ugovori?

Antikonkurentski ugovori obuhvataju ugovore o cenama, o dodeljivanju tržišta, klijenata ili teritorije, kao i projektne ugovore sa konkurentima. Takođe je zabranjena zloupotreba dominantne pozicije (pokazatelj: tržišni udeo veći od 30–50 %).

! Postupamo ovako:

- Sa konkurentima razgovaramo samo ako imamo neodložan poslovni razlog i ako ne postoji zabrinutost u vezi sa antimonopolskim postupanjem.

Q Sa konkurentima nikada ne razgovaramo o:

- Cenama, komponentama cena ili ostalim uslovima;
- Dodeljenom tržištu, kupcima ili teritoriji;
- Poslovnim prilikama ili dobijenim porudžbinama;
- Kapacitetima, proizvodnom obimu ili kvotama;
- Korporativnim strategijama ili budućem postupanju na tržištu; na primer, o prodajnim strategijama, postojećem i budućem razvoju proizvoda, investicijama i bojkotima;
- Ponudama i tenderima
- Ponašanju tokom tendera ili dostavljanju lažnih ponuda.

! Postupamo ovako:

- Takođe podržavamo otvorenu konkurenciju u našim odnosima sa klijentima, poslovnim partnerima i dobavljačima.
- Sa kupcima, poslovnim partnerima ili dobavljačima nikada ne razgovaramo o:
 - Pridržavanju preprodajnih cena. U mnogim slučajevima, međutim, dozvoljene su neobavezujuće preporuke, bez pritiska ili podsticaja, u vezi sa preprodajnim cenama i utvrđivanjem maksimalnih prodajnih cena,
 - Ometanju izvoza ili ponovnog uvoza.
- Pažljivo postupamo sa poverljivim informacijama od Flendera i trećih lica, kao što su konkurenti, klijenti, poslovni partneri i dobavljači.

? Koje poverljive informacije zaslužuju posebnu zaštitu?

Poverljive informacije su informacije koje nisu namenjene obelodanjivanju u javnosti. Ovo može da obuhvati tajne informacije kompanije Flender ili informacije o kompaniji, dobavljačima, kupcima, zaposlenima, agentima, konsultantima ili ostalim trećim licima koje su zaštićene zakonskim ili ugovornim zahtevima.

Ovo može da uključuje, na primer::

- detalje o organizaciji i objektima kompanije, cenama, prodaji, profitu, tržištima, kupcima i ostalim poslovnim stvarima;
- dokumentacije o ponudi;
- informacije o procesima proizvodnje, istraživanja i razvoja
- tehničke informacije;
- cifre iz internih izveštaja.

Q Nekoliko primera onoga što ne smemo da radimo:

- Nikada ne dobijamo poverljive informacije od trećih lica neosnovano niti ih koristimo na nezakonit način, na primer, u procesu nadmetanja.
- Ne koristimo poverljiva dokumenta prethodnih poslodavaca niti ih čuvamo u mrežama kompanije Flender.

! Postupamo ovako:

- Za proizvode kod kojih Flender možda ima dominantnu poziciju (pokazatelj: tržišni udeo koji nadilazi 30–50 %), obraćamo se pravnoj ili compliance službi kada se suočimo sa sledećim vrstama ponašanja:
 - ekskluzivni ugovori ili popusti za lojalnost;
 - izuzetno visoke ili niske „konkurentne cene“;
 - vezana prodaja proizvoda sa „jakog tržišta“ sa ostalim proizvodima;
 - neravnopravan tretman poslovnih partnera (osim ako postoji objektivno opravdanje, kao što su, na primer, različite prodajne cene zbog popusta na količinu);
 - odbijanje isporuke ili dozvole (bez objektivnog opravdanja);
- Pravna i compliance služba prethodno istražuju i potencijalno antikonkurentna poslovna partnerstva, na primer:
 - zajednička nabavka;
 - radna/tenderska partnerstva, konzorcijumi;
 - zajedničko istraživanje i razvoj
 - specijalizovana/zajednička proizvodnja;
 - standardizacija i harmonizacija;

- ekskluzivna distribucija/ekskluzivna nabavka;
 - sistemi tržišnih informacija/ benchmarking;
 - ekskluzivni ugovori i ekskluzivno dodeljivanje teritorije u ugovorima o distribuciji i licenciranju
- Učestvujemo na sastancima udruženja samo ako postoji pisani poziv sa dnevnim redom, ako su prisutni predstavnici udruženja i ako se vodi zapisnik. Dodatne informacije mogu se naći u „Preporukama za delovanje u radu sa udruženjima.“

G3 Posluje u skladu sa propisima o kontroli trgovine i izvoza

Za Flender kao kompaniju sa međunarodnim poslovanjem neophodno je da se pridržava propisa o kontroli izvoza i carinskih propisa koji se odnose na nacionalnu i međunarodnu trgovinu.

! Postupamo ovako:

- Pažljivo obezbeđujemo da važeći carinski i spoljnotrgovinski propisi, uključujući propise o bezbednosti u lancu nabavke, budu provereni, sprovedeni i primenjeni prilikom trgovine ili transporta robe, pružanja usluga ili prenosa ostalog tehničkog znanja ili softvera.
- Temeljno proveravamo poslovanje u sankcionisanim zemljama
- Vodimo računa o tome da svi važeći propisi o kontroli izvoza (kao što su oni u Evropskoj uniji i Sjedinjenim Američkim Državama) budu provereni i primenjeni u Flenderovim poslovnim aktivnostima, čak i van datih teritorija.
- Držimo distancu u odnosu na transakciju i obaveštavamo kontrolu izvoza kada postoje indikacije o mogućim povredama ili neovlašćenoj upotrebi naših proizvoda, usluga ili industrijskih rešenja.

H NAŠA KOMPANIJA: STVARAMO POVERENJE I ŠTITIMO ONO ŠTO FLENDER ČINI VREDNIM

H1 Flender brend: obećanje kvaliteta i inovacija

Flender brend je sastavni deo našeg poslovanja, pa samim tim ima veliki strateški značaj. To je jedna od naših glavnih korporativnih prednosti i kompetencija jer stvara poverenje i pozitivno utiče na sve naše poslovne aktivnosti. Zahvaljujući Flender brendu, razlikujemo se od konkurencije.

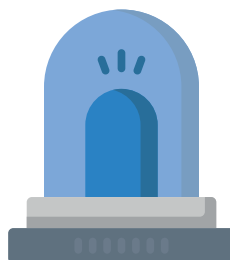
! Postupamo ovako:

- Mi smo inovativni i stalno radimo na novim poslovnim idejama. Međutim, uvek donosimo odluke kako bismo zaštitili ili učvrstili Flender brend, a ne samo u korist određenog poslovnog segmenta;
- Kada smo u nedoumici i pre donošenja odluke vezane za Flender brend, kontaktiramo sa odeljenjem marketinga.

Pored Flender brenda, za naš poslovni uspeh presudna su prava intelektualne svojine, patentni, autorska prava i poverljivo znanje, kao i njihova zaštita.

! Postupamo ovako:

- Mi, kao pronalazači, podržavamo Flender tako što blagovremeno tražimo prava intelektualne svojine;
- Prijavljujemo potencijalna kršenja naših prava intelektualne svojine;
- Koristimo računarski softver samo u skladu sa uslovima važeće licence i obezbeđujemo usklađenost sa svim zahtevima licence integrisanog softvera trećeg lica, komercijalnog softvera i softvera iz otvorenog izvora u našim proizvodima i rešenjima;
- Poštujemo prava intelektualne svojine trećih lica

Rukovanje Flender brendom i ostalim pravima intelektualne svojine

? Šta čini Flender brend tako vrednim?

Brend...

- obezbeđuje fokus na naše zainteresovane strane, kao što su kupci, zaposleni itd.;
- pravi razliku između nas i konkurencije;
- stvara poverenje.

? Zašto su prava intelektualne svojine tako važna za Flender?

Ako naše inovacije nisu zaštićene, treća lica mogu kopirati naše proizvode, što dovodi do gubitka konkurentne prednosti. U slučaju povrede naših inovacija, gubimo vrednost investicija u istraživanje i razvoj.

H2 Sukobi interesa – donosimo samo poslovne odluke u interesu kompanije Flender

Prilikom donošenja poslovnih interesa ne dozvoljavamo da na nas utiču lični interesi. Sukobi ličnih i interesa kompanije mogu negativno uticati na uspeh kompanije, udaljiti kupce od kompanije ili može doći do obelodanjivanja važnih informacija koje imaju uticaj na kompaniju Flender.

Sukobi interesa mogu, na primer:

- da naškode kompaniji Flender ukoliko se ugovori dodeljuju na osnovu ličnih odnosa koji imaju nepovoljnije uslove od uslova konkurencije;
- dovode do narušavanja ugleda ukoliko se obelodane; nezadovoljni zaposleni ili bivši kupci mogli bi javno da iznesu sukobe.

Q Postoji sukob interesa u svakodnevnom poslovanju ukoliko se naši lični interesi razlikuju od ličnih interesa kompanije Flender.

! Postupamo ovako:

- Donosimo poslovne odluke u najboljem interesu naše kompanije, a ne na osnovu ličnih interesa.
- Predviđamo i izbegavamo situacije u kojima može da se stekne utisak o sukobu interesa.
- U okviru svog rada za Flender, ne angažujemo kompanije u kojima imamo lični interes ukoliko bi to moglo da nam donese ličnu korist, bez obzira na to da li imamo ili možemo da izvršimo direktan ili indirektan uticaj na poslovnu odluku kompanije Flender.
- Obaveštavamo menadžere o svakom ličnom interesu koji može postojati u vezi sa obavljanjem naših zvaničnih dužnosti.

Q Da bismo zaštitili sebe i kompaniju, posvećujemo veliku pažnju mogućim sukobima interesa.

Sledeća pitanja nam pomažu u proceni da li postoji konflikt ili nešto što izgleda kao konflikt:

- Da li je odluka koju donosimo za Flender pod uticajem ličnih interesa?
- Koji bi utisak situacija ostavila na treća lica, kao što su kupci, poslovni partneri i investitori?
- Kako bi javnost reagovala na moju poslovnu odluku?

? Ovo je klasičan primer internog sukoba interesa:

Između zaposlene osobe i menadžera postoji intimna veza. Menadžer mora da obelodani sukob interesa u ranoj fazi i da promeni organizaciju raportiranja.

Flender i konkurencija

Sukob interesa takođe može da nastane u poslovnim odnosima koji uključuju investicije ili kroz investicije u konkurenta ili klijenta kompanije Flender.

! Postupamo ovako:

- Ne posluje niti radimo za kompaniju koja predstavlja konkurenciju kompaniji Flender;
- Ne bavimo se nikakvom aktivnošću koja predstavlja konkurenciju kompaniji Flender.

Q Tipični primeri konkurencije:

- Zaposleni savetuje ili radi za konkurenta kompanije Flender;
- Zaposleni lično predstavlja direktnu konkurenciju kompaniji Flender.
- Postoje lične ili porodične veze sa konkurentima.

Sporedni posao

Sukob takođe može da nastane prilikom obavljanja sporednih poslova koji nas sprečavaju da pravilno obavljamo svoje dužnosti u kompaniji Flender.

! Postupamo ovako:

- Pre nego što počnemo da se bavimo sporednim radom za određenu naknadu, moramo se konsultovati sa svojim menadžerima. Pisanim putem obaveštavamo Sektor za ljudske resurse da želimo da počnemo da se bavimo sporednim radom za određenu naknadu i da ćemo to uraditi tek kada dobijemo pisanu saglasnost.

Sporedni posao može se zabraniti, a prethodno data dozvola može se opozvati samo ako on negativno utiče na obavljanje posla zaposlenog, ako mu/joj ometa dužnosti u okviru kompanije ili ako postoji rizik od sukoba interesa. Povremene aktivnosti pisanja, predavanja i slične aktivnosti, kao i povremeni, sezonski ili kancelarijski posao ne smatraju se sporednim poslom.

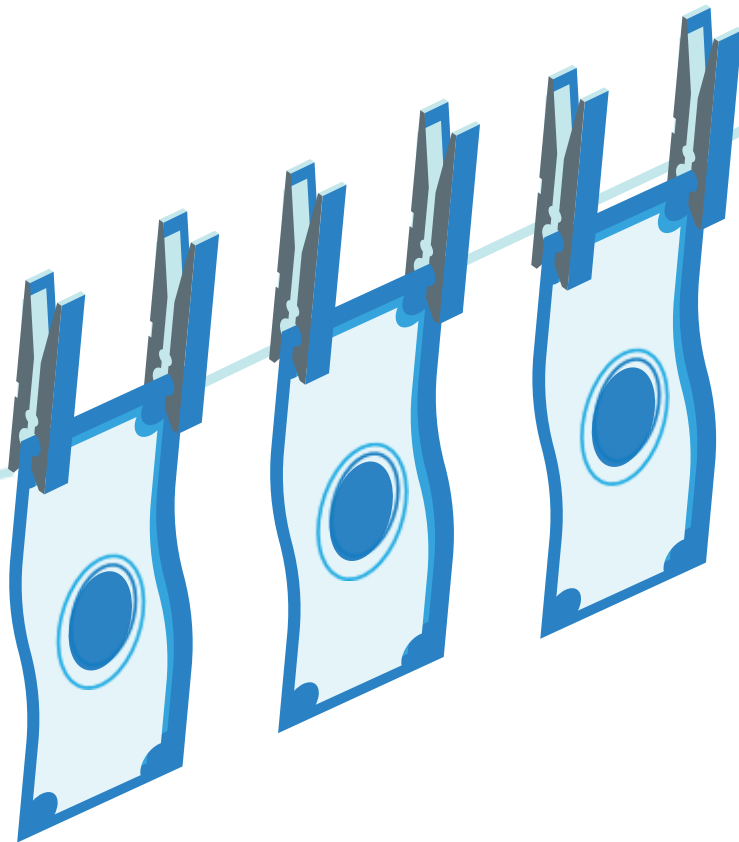
Investiranje u kompanije trećih lica

Sukobi interesa takođe mogu nastati i prilikom investiranja u kompanije trećih lica.

! Postupamo ovako:

Pisanim putem obaveštavamo Sektor za ljudske resurse o svakoj direktnoj ili indirektnoj investiciji u kompanije:

- koje su poslovni partneri kompanije Flender ako smo uključeni u poslovanje sa kompanijom ili imamo ulogu u upravnom odboru kompanije. Kada je reč o kompanijama koje javno trguju na berzi, ovo se odnosi samo na slučaj kada investicija premašuje tri odsto ukupnog kapitala;
- koje su konkurenti naše kompanije ako možemo da utičemo na rukovodstvo konkurenta putem ove investicije. Ovo se pretpostavlja ukoliko interes premaši tri odsto ukupnog kapitala kompanije.

H3 Pranje novca i finansiranje terorizma – ne kod nas!

Aktivnosti isporuke i nabavke nose rizik od zloupotrebe zbog pranja novca ili finansiranja terorizma.

Flender nastoji da održi poslovne odnose samo sa renomiranim kupcima, partnerima i kompanijama čije su poslovne aktivnosti u skladu sa zakonskim zahtevima i čiji finansijski resursi imaju legitimno poreklo.

 Pranje novca je proces prikrivanja prirode i porekla novca ili druge imovine koji su u vezi sa kriminalnom aktivnošću i njihovog integrisanja u legitimne privredne tokove. Pored novčane podrške, finansiranje terorizma može da uključi ostala sredstva kao što su roba ili trgovački artikli.

! Postupamo ovako:

- Primenjujemo pristup zasnovan na riziku kako bismo potvrdili identitet i ekonomsku pozadinu klijenata, poslovnih partnera i ostalih trećih lica, kao i poreklo plaćanja kako bismo potvrdili da dolaze iz legitimnih izvora;
- U slučaju sumnjive aktivnosti odmah obaveštavamo pravnu ili compliance službu ili svog menadžera. Po potrebi, Flender prijavljuje sumnjivu aktivnost organima za sprovođenje zakona.

H4 Finansijski integritet – ovako učvršćujemo ukazano poverenje

Kao međunarodna kompanija, Flender je obavezan da precizno i istinito izveštava investitore, zaposlene, klijente, poslovne partnere, javnost i sve državne institucije. Poštujemo sve važeće zakone, propise, standarde i prakse.

! Postupamo ovako:

- Obezbeđujemo da se naše knjige i evidencije vode potpuno, tačno i istinito. One se pripremaju na vreme i u skladu sa važećim pravilima i standardima;
- Poštujemo „Smernice za finansijsko izveštavanje“ i pratimo procese interne kontrole;
- Dajemo tačne i potpune informacije u svrhe finansijskog izveštavanja.

 Računovodstvena služba kod nas obuhvata sve podatke, potvrde i ostale pisane materijale dostavljene za svrhe finansijskog izveštavanja i obelodanjivanja, kao i materijale sakupljene za druge svrhe.

! Postupamo ovako:

- Prilikom primene poreskih zakona ili u slučaju kršenja poreskih propisa, vodimo računa o tome da poreski rezultat bude dosledan relevantnim ekonomskim i zakonskim okolnostima i našim poslovnim modelima.
- Ne koristimo veštačke strukture ili tzv. kompanije sa poštanskim sandučetom, čija je jedina svrha da pribave nezakonite poreske olakšice.
- Poreskim organima dajemo transparentne informacije o našoj poreskoj strategiji i poslovnim aktivnostima u skladu sa postojećim propisima.

 Da li sam odgovoran za poreska pitanja iako ne radim direktno u odeljenju finansija ili kontrolinga?

Da. Svi smo odgovorni za poreska pitanja u kontekstu svojih poslovnih aktivnosti. Tačno fiskalno prikazivanje poslovne aktivnosti nije isključiva odgovornost odeljenja finansija ili kontrolinga. Sve transakcije moraju se pravilno evidentirati u poreske svrhe. Na primer, klijentova faktura mora sadržati, između ostalog, tačne informacije o sadržaju obezbeđene usluge i tačan iznos PDV-a.

 Planiram poslovnu transakciju sa klijentom u inostranstvu. Šta moram da uradim kada je reč o porezu?

Ukoliko niste sigurni koje poreske posledice nosi transakcija, posavetujte se sa odeljenjem finansija.

H5 Insajderska trgovina – ni za nas, ni za ostale!

Insajderske informacije ne mogu se koristiti ili obelodanjivati bez ovlašćenja.

 Šta su insajderske informacije?

U poslu često nailazimo na poverljive informacije. Neke od tih informacija su tako važne da ako se otkriju, mogu imati materijalni uticaj na cenu akcija kompanije Flender ili akcija neke druge kompanije (npr. kompanije dobavljača ili kupca koji javno trguje na berzi, filijale koje javno trguju na berzi ili partnera u zajedničkom poslovnom poduhvatu). Ovo su „insajderske informacije“ sve dok se ne objave. Insajderske informacije takođe mogu da se sastoje od više pojedinačnih delova informacija koje smo dobili, na primer, iz diskusija i dokumenata u okviru kompanije i van nje ili do kojih smo slučajno došli.

Naše individualno poznavanje situacije je uvek važno.

 Ko je insajder i kakve posledice ima to što je neko insajder?

Insajder je neko ko poseduje insajderske informacije. Ta osoba podleže strogim zakonskim zahtevima. Gotovo u svim zemljama u kojima Flender posluje postoje stroge sankcije za zabranjenu upotrebu insajderskih informacija. Takva zloupotreba mogla bi da ima znatne posledice po datu kompaniju i da dovede do lične i krivične odgovornosti.

 Kako da znamo da li smo insajderi?

Moramo razmotriti da li dobijene informacije mogu da imaju značajan uticaj na cenu naših akcija tako da bi, ukoliko se obelodane, predstavljale insajderske informacije. Naposljetku, Flender ne može da donosi odluke umesto nas. Osim toga, nije presudno biti zvanično upisan u insajdersku listu već to da li zapravo posedujemo insajderske informacije. Da li će insajderska lista biti otvorena i koga će obuhvatiti treba posmatrati kao zasebnu odluku koju donosi kompanija. Ovo važi i za insajderske informacije u vezi sa nekom drugom kompanijom.

 Postupamo ovako:

- Ne ulazimo u transakcije zasnovane na insajderskim informacijama, kao što su kupovina ili prodaja akcija ili opcija ili otkazivanje porudžbine za kupovinu akcija, za nas ili druge.
- Ne navodimo druge, na primer prijatelje ili savetnike u banci, da ulaze u transakcije sa hartijama od vrednosti na osnovu insajderskih informacija, niti im preporučujemo takve transakcije.
- Sa insajderskim i potencijalno insajderskim informacijama postupamo strogo poverljivo i vodimo računa o tome da im ne mogu pristupiti neovlašćena lica.

H6 Kako odgovorno štitimo imovinu?

Naša korporativna imovina presudna je za naš poslovni uspeh. Zbog toga moramo da vodimo računa o tome da se ovom imovinom rukuje odgovorno i da bude potpuno zaštićena. Kao zaposleni, mi imamo odlučujuću ulogu u ostvarivanju ovog cilja.

Prepoznamo kritičnu korporativnu imovinu i sprovodimo zaštitne mere kako bi je adekvatno zaštitili

Kako bismo zaštitili svoju korporativnu imovinu na pravi način, moramo je dobro poznavati i proceniti.

! Postupamo ovako:

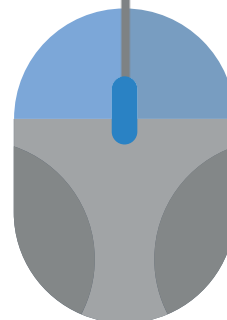
- Prepoznamo kritičnu poslovnu imovinu u svojim zasebnim oblastima odgovornosti i klasifikujemo je u skladu sa potencijalnim uticajem u slučaju bezbednosnog incidenta;
- Razvijamo i primenjujemo holističke zaštitne mere na osnovu klasifikacije korporativne imovine;
- Obezbeđujemo održivu zaštitu svoje korporativne imovine tako što redovno pregledamo klasifikacije i zaštitne mere.

Informacije o kompaniji tretiramo sa posebnom pažnjom

Flender posebnu pažnju posvećuje tome da osetljive informacije o kompaniji ne dospeju u ruke neovlašćenih lica ili trećih lica. Na ovaj način stvaramo poverenje neophodno za saradnju sa klijentima i partnerima širom sveta.

! Postupamo ovako:

- Informacije klasifikujemo prema specifikacijama kompanije i tretiramo ih u skladu sa stepenom zaštite. To znači da ne koristimo informacije i dokumenta eksterno označena kao „ograničeno“, „poverljivo“ ili „strogo poverljivo“. Ovo se takođe odnosi na interne platforme društvenih medija, osim ako uslovi korišćenja ne propisuju drugačije;
- Poverljiv ili kritičan poslovni sadržaj šaljemo samo u šifrovanom obliku i shodno tome ga čuvamo;
- Ne delimo lične lozinke ili pristupne šifre sa trećim licima;
- Ne otkrivamo poverljive informacije;
- Uvek se pridržavamo Osnovnih principa komunikacije kada rukujemo informacijama o kompaniji. Ovo se takođe odnosi na poslovnu i ličnu upotrebu društvenih medija.

Pažljivo rukujemo uređajima i opremom kompanije

Pažljivo postupamo sa opremom i uređajima kompanije koji su nam na raspolaganju u svakodnevnom radu.

Osnovni principi komunikacije:

- U svakoj komunikaciji uzimamo u obzir poverljivost internih informacija o kompaniji;
- Pre njihovog objavljivanja, proveravamo informacije koje nisu javne radi njihovog potencijalnog statusa insajderskih informacija;
- Pridržavamo se definisanih osnovnih poruka da bismo obezbedili doslednost i pouzdanost poruka na nivou čitave kompanije;
- Naročito smo oprezni kada je reč o prognozama i ostalim izjavama koje se odnose na budućnost
- Na glasine i spekulacije odgovaramo sa „Bez komentara“;
- Oprezni smo dok vodimo privatne razgovore;
- Ne komuniciramo tokom „mirnog perioda“.

Primeri poverljivih informacija mogu se pronaći u poglavlju o slobodnoj konkurenciji (G2).

! Postupamo ovako:

- Preuzimamo odgovornost za uređaje i materijale koji su nam obezbeđeni, na primer telefoni, prenosivi računari, štampači, email adrese i intranet, alatke i trudimo se da se oni koriste samo u poslovne svrhe, dosledno politici lokalne kompanije;
- Dozvoljeno nam je da koristimo korporativni pristup internetu u privatne svrhe – izuzev eksternih društvenih medija – dosledno politici lokalne kompanije;
- Kada privatno objavljujemo sadržaj na platformama društvenih medija i identifikujemo se kao zaposleni u kompaniji Flender, moramo nedvosmisleno naglasiti, putem izjave o odricanju ili na neki drugi način, da izražavamo svoje lično mišljenje i da ono ne mora obavezno da se poklapa sa stavom naše kompanije;

- Ne prikupljamo niti prenosimo podatke koji podržavaju ili podstiču rasnu mržnju, veličanje nasilja ili drugih kriminalnih radnji, ili sadržaj koji je seksualno uvredljiv u datoj kulturi;
- Vodimo računa o tome da se bez odobrenja menadžera ne prave nikakvi snimci, dosjei, slike ili audio-snimci koji koriste opremu naše kompanije, osim ako takva aktivnost nije u direktnoj vezi sa našom profesionalnom delatnošću

H7 Zaštita i privatnost podataka – svesni smo svojih odgovornosti

Zaštita podataka o ličnosti ima važnu ulogu u našem digitalizovanom svetu. Pažljivo i odgovorno postupamo sa njima i poštujemo svačiju privatnost. Gubitak ili nepravilno korišćenje podataka može da ima ozbiljne posledice po date pojedince. Stoga je veoma važno da Flender obezbedi efikasnu zaštitu ovih podataka i njihovo korišćenje samo u legitimne svrhe.

Svi mi koji rukujemo podacima o ličnosti zaposlenih, klijenata ili trećih lica snosimo visok stepen odgovornosti.

 Podaci o ličnosti su informacije o određenoj osobi po kojima se ta osoba može identifikovati. To su na primer: ime i adresa, fotografije, jedinstveni matični broj, podaci o banci, digitalni identifikatori ili zdravstveni podaci.

! Postupamo ovako:

- Podatke o ličnosti sakupljamo i obrađujemo poverljivo, samo u legitimne i prethodno utvrđene svrhe i na transparentan način;
- Podatke o ličnosti obrađujemo samo ako su odgovarajućim tehničkim i organizacionim merama zaštićeni od gubitka, izmena i neovlašćenog korišćenja ili obelodanjivanja;
- Odmah ćemo obavestiti lokalnu Organizaciju za zaštitu podataka naše kompanije o mogućem kršenju zaštite podataka.

I NAŠ PORTFOLIO: PROIZVODI, USLUGE I INDUSTRIJSKA REŠENJA SVETSKJE KLASJE

Flender se zalaže za kvalitet na svetskom nivou i želi da podstakne svoje klijente izvanrednim i inovativnim proizvodima, uslugama i industrijskim rešenjima.

Naš glavni prioritet jeste bezbednost našeg portfolija za klijente i sve one koji su u kontaktu sa portfoliom, kao i njegovu zakonsku usklađenost, kvalitet i ekološku kompatibilnost.

Proizvodi i usluge koje Flender prodaje ne predstavljaju neprihvatljive rizike po život, zdravlje ili imovinu. Usklađenost sa važećim tehničkim propisima za odobrenje i marketing u zemljama sa našim tržištem jeste osnovni zahtev za dizajn i distribuciju naših proizvoda i usluga. Održavamo svoja tehnička obećanja (tehničku usklađenost).

U svetu „pametnih“ proizvoda i sve veće digitalizacije, naš cilj je da opravdamo poverenje koje je ukazano kompaniji Flender i nama.

! Postupamo ovako:

- U području naše odgovornosti vodimo računa o tome da naši proizvodi, usluge i industrijska rešenja budu bezbedni i da poštuju važeće zakonske zahteve u zemljama sa našim tržištem u pogledu njihove sigurnosti, odobrenja, marketinga i upotrebe;
- Održavamo svoja tehnička obećanja;
- Ako saznamo za bilo kakve nedostatke u pogledu kvaliteta, bezbednosti ili neke druge usaglašenosti u našoj oblasti odgovornosti ili ako postoje bilo kakve Indicije takvih nedostataka, pratićemo ih i prijaviti;
- U svemu što radimo poštujemo deset principa sajber bezbednosti (cybersecurity).

? Gde se mogu dogoditi prekršaji u oblasti tehničke usklađenosti?

- Aktivna obmana: Davanje izjava koje sadrže Lažne informacije o proizvodu.
- Obmana propuštanjem: Izostavljanje informacija o nedostacima u bilo kojem trenutku njihovog razvoja, marketinga ili upotrebe.

🔍 10 principa sajber bezbednosti („Povelja o poverenju“) jesu:

- 01 Odgovornost za sajber i IT bezbednost
- 02 Odgovornost za digitalni lanac snabdevanja
- 03 Sajber bezbednost kao fabrički standard
- 04 Usredsređenost na potrebe korisnika
- 05 Inovacije i zajedničko stvaranje
- 06 Uvođenje sajber bezbednosti kao sastavnog dela obuke
- 07 Sertifikacija kritičnih infrastruktura i IoT rešenja
- 08 Povećana transparentnost i reagovanje
- 09 Regulatorni okvir

Promovisanje zajedničkih inicijativa

Više informacija o „Povelji o poverenju“ može se naći na: www.charter-of-trust.com

J NAŠI PARTNERI: POSLUJEMO SA ODGOVORNIM PARTNERIMA

Poslovni odnosi sa našim kupcima, dobavljačima i ostalim poslovnim partnerima jesu temelj za Flender.

Poslovne odnose imamo samo sa renomiranim partnerima koji poštuju zakon.

Štitimo interese naših klijenata pažljivim odabirom dobavljača i ostalih poslovnih partnera i prema standardima koje postavljamo za svoje postupanje. Zbog toga sarađujemo sa izvrsnim partnerima širom sveta.

! Postupamo ovako:

- Pažljivo bираmo dobavljače i ostale poslovne partnere;
- Ugovorno obavezujemo svoje dobavljače i poslovne partnere da se pridržavaju uniformnog „Kodeksa ponašanja“ za Flenderove dobavljače i eksterne posrednike;
- Održivost je glavni element našeg upravljanja dobavljačima

Kodeks ponašanja zasnovan je, između ostalog, na Globalnom dogovoru UN i principima Međunarodne organizacije rada, a u njemu su iskazane „Smernice za poslovanje“ kompanije Flender, koje se odnose na čitavu kompaniju.

Na saradnju sa našim partnerima primenjuju se sledeći principi:

- Usko smo povezani sa dobavljačima i poslovnim partnerima
- Povezujemo se sa dobavljačima i pomažemo im da unaprede poslovanje.
- Neprestano analiziramo postojeće poslovne odnose i odmah reagujemo na rizike koji se pojave.
- Poslujemo samo sa dobavljačima i poslovnim partnerima koji su spremni da otklone probleme ili da sprovedu mere za smanjenje rizika.
- Pažljivo sprovodimo odgovarajuće revizije uključujući usklađivanje sa kontrolom izvoza i zakonima protiv pranja novca.
- Procenjujemo projektne rizike prilikom odlučivanja o tome da li da učestvujemo u tenderu.

K NAŠA ODGOVORNOST PREMA DRUŠTVU I ŽIVOTNOJ SREDINI

Flender služi društvu svuda gde posluje. Kao globalno aktivna kompanija sa inovativnim i investicionim kapacitetima, Flender deli odgovornost za održivi razvoj širom sveta i daje niz doprinosa tom razvoju. Pored toga, Flender je dobrovoljno i svesno posvećen promovisanju socijalnih pitanja i potreba.

K1 Naša posvećenost međunarodnim sporazumima i preporukama

Flender je pristalica 17 Ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih nacija - Sustainability Development Goals (SDG's) of the United Nations. Smatramo da su ovih 17 ciljeva obavezujući za celu kompaniju. Posvećeni smo promovisanju ovih principa u okviru naše sfere uticaja. Poštovanje ljudskih prava, osnovnih prava zaposlenih, zaštite životne sredine i zabrane korupcije sastavni su deo našeg poslovanja.

U skladu sa svojom posvećenošću prema 17 Ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih nacija, Flender očekuje od nas, naših dobavljača i poslovnih partnera širom sveta da poštuju sledeće smernice:

- Međunarodni zakon o ljudskim pravima, koji obuhvata sledeće:
 - Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima;
 - Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima;
 - Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima.
- Evropska konvenciju za zaštitu ljudskih prava;
- Međunarodna organizacija rada (ILO)
 - Trostrana deklaracija o načelima koja se odnose na multinacionalne kompanije i socijalnu politiku i Deklaracija o osnovnim principima i pravima na radu (naročito u vezi sa sledećim pitanjima: ukidanje dečjeg rada, ukidanje prinudnog rada, zabrana diskriminacije, sloboda udruživanja i prava na kolektivno pregovaranje);
- OECD Organizacija za ekonomsku saradnju i razvoj;
- Agenda 2030 o održivom razvoju (završni dokument glavne konferencije UN o životnoj sredini i razvoju u Rio de Žaneiru;
- Konvencija UN protiv korupcije;
- OECD Konvencija protiv podmićivanja stranih državnih službenika.

K2 Ljudska prava

Flender smatra da su ljudska prava osnovni element odgovornog poslovnog ponašanja i zalaže se za ljudska prava u svom lancu vrednosti. Flender posluje strogo u skladu sa vodećim principima Ujedinjenih nacija u vezi sa poslovanjem i ljudskim pravima.

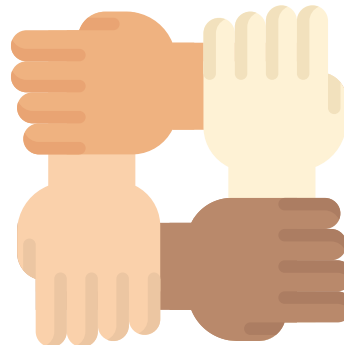
Obavezna je usklađenost sa zakonima i propisima o ljudskim pravima. Flender od nas očekuje da postupamo u skladu sa principima Globalnog dogovora.

Ključni principi Globalnog dogovora

- Princip br. 1: Kompanije treba da podrže i poštuju zaštitu međunarodno priznatih ljudskih prava
- Princip br. 2: Kompanije ne smeju da budu saučesnici u kršenju ljudskih prava.
- Principi od br. 3-6: Kompanije treba da prepoznaju osnovne zahteve u vezi sa pravima radnika.

Postupamo ovako:

- Razmatramo odluke koje donosimo u ime kompanije u ranoj fazi zbog mogućih negativnih uticaja na ljudska prava drugih u kompaniji Flender i van njega;
- Trudimo se da izbegnemo ili ublažimo negativne uticaje na ljudska prava koji se javljaju u vezi sa našim poslovnim aktivnostima, bez obzira na to da li je Flender izazvao ili doprineo tim uticajima;
- Poštujemo ljudska prava lokalnih zajednica i ljudi koji su naročito ranjivi.

Kojim grupama je naročito potrebna zaštita?

One obuhvataju – u zavisnosti od konkretnih činjenica i zakonskih okolnosti – pripadnike starosedelačkih naroda, decu, osobe sa invaliditetom i osobe koje su u nepovoljnom položaju ili izložene posebnim rizicima zbog boje kože, etničkog ili socijalnog porekla, vere, starosti, invaliditeta, seksualnog identiteta, pogleda na svet ili pola.

K3 Životna sredina

Zaštita životne sredine je korporativna odgovornost, društvena odgovornost i važan faktor uspeha kompanije Flender.

Na zaštiti životne sredine radimo u okviru kompanije i zajedno sa svojim kupcima, tako što, primera radi, stalno poboljšavamo efikasnost energije i resursa.

Flender očekuje od nas da se svakoga dana savesno ponašamo u pogledu životne sredine. Treba da budemo svesni svoje uloge da služimo kao primer kada je reč o životnoj sredini.

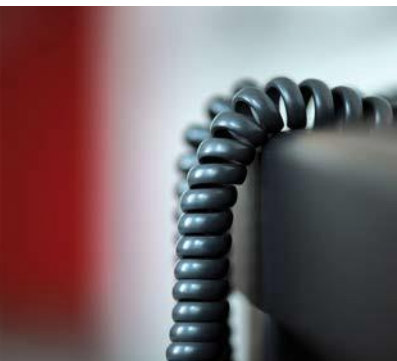
Q Koje ekološke programe ima Flender?

Ekološki programi kompanije Flender imaju za cilj očuvanje resursa tokom čitavog životnog ciklusa proizvoda, smanjenje recikliranog otpada i ostvarivanje CO₂-neutralnih poslovnih aktivnosti.

Naša kompanija ispunjava ekološke zahteve partnera razvijanjem rešenja, proizvoda i poslovnih modela orijentisanih na budućnost i efikasni u pogledu resursa. Dosledno i inovativno upravljanje zaštitom životne sredine sastavni je deo naših poslovnih procesa i prevazilazi zakonske zahteve. Vodimo računa o uticaju na životnu sredinu u ranoj fazi planiranja proizvoda i proizvodnje, a ne samo u fazi izrade već i u fazama dizajniranja, prodaje, korišćenja, servisiranja i odlaganja. Zaštita klime ima izuzetno važnu ulogu za našu kompaniju.

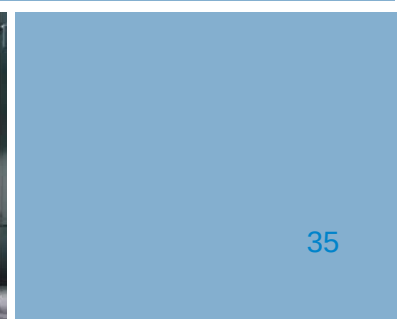
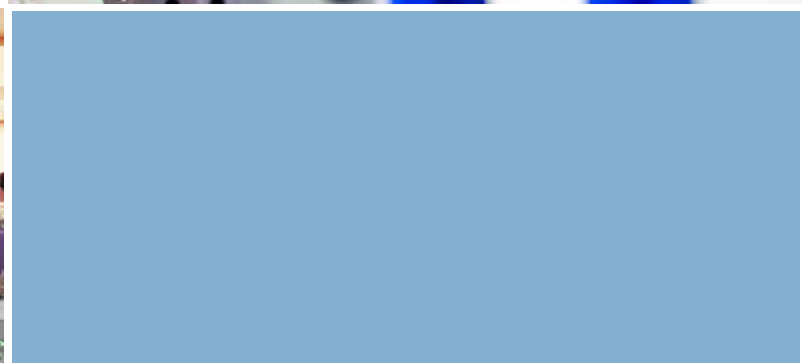
! Postupamo ovako:

- Zaštita klime usko je povezana sa korišćenjem energije. Energiju koristimo racionalno i efikasno;
- Pokušavamo da izbegnemo otpad ili da ga recikliramo
- Procese kreiramo tako da postignemo najbolju moguću ekološku kompatibilnost proizvoda i biljaka, te da izbegnemo nepotrebnu zagađenost emisijama supstanci i buku

NAŠE PROCEDURE IZVEŠTAVANJA

Šta učiniti ukoliko postoje znaci
mogućeg pogrešnog postupanja?

Flender očekuje od nas da prijavimo moguće kršenje „Smernica za poslovanje“. Na taj način pomažemo da se prepoznaju i eliminišu pogrešno postupanje i žalbe, kao i da zaštitimo sebe i kompaniju od rizika ili odštete koji mogu proisteći.

Možemo da prijavimo okolnosti koje ukazuju na kršenje Smernica za poslovanje sledećim osobama ili organima:

- Menadžerima;
- Predstavniku compliance službe;
- Pravna i compliance služba
(email: compliance@flender.com)
- Sektoru ljudskih resursa (HR);
- kanal za prijavljivanje nedozvoljenih ponašanja „Tell-Us“;
- Sindikatu radnika (ukoliko postoji).

Informacije o mogućem kršenju „Smernica za poslovanje“ mogu se, po potrebi, dostaviti poverljivo i anonimno. Flender će ispitati sve prijave i preduzeti odgovarajuće mere. Flender ne toleriše nikakvu osvetu protiv osoba koje su podnele žalbu ili uzbunjivača. Kršenje ove zabrane biće kažnjeno kao kršenje usklađenosti poslovanja.

Sve tvrdnje o mogućem kršenju „Smernica za poslovanje“ dobiće odgovor u skladu sa zvaničnim procesima na nivou čitave kompanije. Ovi procesi uzimaju u obzir pretpostavku nevinosti i pravo na učešće predstavnika zaposlenih tamo gde to zahteva lokalna politika.

Flender će preduzeti odgovarajući disciplinski postupak u slučaju dokazanog kršenja

Flender će primeniti iste principe na tvrdnje o pogrešnom postupanju dobijene od trećih lica.

! "Tell-us"

Kanal za prijavljivanje nedozvoljenog ponašanja „Tell-Us“ možete posetiti prateći link:

<https://www.bkms-system.net/flender>

Svi izveštaji biće tretirani kao poverljivi.

INDEX POJMOVA

A		I	
Agenda 2030	32	Informacije o kompaniji	28, 29
Antikonkurentni ugovori	18	Insajder	26, 28
Antimonopol	18	Insajderske informacije	26, 28
Autorska prava	21	Insajderske liste	26
B		Insajderska trgovina	26
Bezbednost na radu	12, 13	Integritet	14, 20, 25
Brend Flender	6, 16, 21, 22	Investiranje u kompanije trećih lica	23
C		IoT – Internet stvari	30
Carine	20	IT bezbednost	30
Compliance direktor	36	Izlazna plaćanja	17
Crvena zastava	17	J	
Č		Javni ugovori	6
Članstvo	15, 16	K	
D		Kanal za prijavljivanje nedozvoljenog ponašanja „Tell-Us“	36
Dečji rad	12, 32	Konvencija UN protiv korupcije	32
Dobavljači	7, 18, 19, 26, 31, 32	Kontrola izvoza	20, 31
Dobrotvorni prilozi	16	Korporativna imovina	21, 27
Dominantna pozicija	18, 19	Korupcija	14, 17, 32
Donacije	15, 16	Kršenje usklađenosti poslovanja	36
Državni funkcioneri	14, 15, 17, 32	Kršenje zakona	6
Društveni mediji	28	Kvalitet	14, 21, 30
E		L	
Ekološka kompatibilnost	30, 34	Lanac vrednosti	17, 23
Ekološki programi	34	Lična prava	7
Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava	32	Lična bezbednost	12, 13
F		M	
Fer konkurencija	14, 18	Međunarodni sporazumi i preporuke	32
Finansijski integritet	25	Međunarodna organizacija rada	31, 32
Finansiranje terorizma	24	Menadžeri	9, 22, 23, 26
G		Mirni period	28
Gostoprimstvo i pokloni	15, 16	Mito	14, 15, 17, 32
Globalni dogovor UN	31, 32	N	
		Novčane kazne	6, 18

O

Odgovarajuća dokumentacija	17
Odgovornost	11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34
Odšteta	6, 18, 32
OECD Konvencija protiv podmićivanja stranih državnih službenika	32
OECD Smernice za multinacionalne kompanije	32
Oprema i uređaji kompanije	18
Organizacija za zaštitu podataka	29
Organizacije i nadzorne dužnosti	9
Otvorena konkurencija	18

P

Patenti	21
Plaćanja radi olakšica	15
Podaci o ličnosti	29
Portfolio	11, 30, 34
Poreski propisi	25
Poslovne odluke	14, 22
Poslovni partneri	7, 17, 19, 22, 23, 24, 25, 31, 32
Poverenje	7, 11, 21, 22, 15, 27, 30
Povelja o poverenju	30
Poverljive informacije	18, 19, 26, 28
Poverljivo znanje	21
Pranje Novca	24, 31
Prava intelektualne svojine	21, 22
Pravna i compliance služba	18, 19, 26, 31, 32
Predstavnici zaposlenih	12, 36
Privatnost	7, 29
Propisi o kontroli trgovine i izvoza	20
Pravobranitelj	36
Propisi o kontroli trgovine i izvoza	20
Programi vlasništva nad akcijama za zaposlene	26
Procedure izveštavanja	35, 36
Putni troškovi	15, 16

R

Računarski softver	21
Radnik obezbeđenja	13
Radno vreme	12
Ravnopravan tretman	12

S

Sajber bezbednost	30
Sastanci udruženja	20
Slobodne tarife i sloboda udruživanja	12
Smernice za finansijsko izveštavanje	25
Sporazumi o integritetu i usklađenosti poslovanja	20
Sponzorstvo	15, 16
Sporadni posao	23
Svrhe finansijskog izveštavanja	25
Sukobi interesa	22, 23

T

Tehnička usklađenost	30
----------------------	----

U

Ugrožavanje reputacije	6, 22
Uključivanje trećih lica	17
Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima	32
Uzbunjivači	26

Z

Zajedničko delovanje	20
Zaštita podataka	19
Zaštita životne sredine	32, 34
Zdravlje	12, 13, 29, 30

FLENDER GmbH

Flender GmbH
Pravna i compliance služba
Alfred-Flender-Straße 77
46395 Boholt

Za izdavača:
Christian Schwarte, Compliance direktor
Izdanje: 2021

Zadržana su sva prava, uključujući i prava na prevođenje, preštampavanje
i kopiranje celog dokumenta ili nekih delova.

Ovaj dokument neće biti povučen u slučaju bilo kakvih izmena.

© 2021 Flender GmbH, Bocholt